

0241-21-040985

W



RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

Warszawa, 29 listopada 2021 roku

Sprawa: Kontrola w urzędzie skarbowym
Znak sprawy: DOM9.0812.9.2021

Kontakt: Helena Lubiejewska, główny specjalista
tel. 22 694 34 31
e-mail: helena.lubiejewska@mf.gov.pl
Grażyna Kieloch, główny specjalista
tel. 22 694 31 74
e-mail: grazyna.kieloch@mf.gov.pl

Dolnośląski Urząd Skarbowy
we Wrocławiu

29 LIS. 2021

E-PUAP
Podpis poprawnie zweryfikowany (1)

Nr BA _____
☒ Do załatwienia _____
☒ Do wiadomości _____
☐ Ad acta _____

Data
dekretacji 29-11-2021

Wskazówki _____
Termin _____
Podpis _____

Anna Szubert
Naczelnik
Dolnośląskiego Urzędu Skarbowego
we Wrocławiu

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Jednostka kontrolowana:

Dolnośląski Urząd Skarbowy we Wrocławiu, ul. Żmigrodzka 141, 51-130 Wrocław

Zakres kontroli:

Przedmiot kontroli: Wpłata odsetek z tytułu nieterminowych rozliczeń¹

Okres objęty kontrolą: Od 1.01.2020 r. do 31.12.2020 r.

Termin przeprowadzenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono poza siedzibą jednostki kontrolowanej od 30.08.2021 r. do 12.10.2021 r.

Kontrolę przeprowadzili:

- Helena Lubiejewska - główny specjalista,
- Grażyna Kieloch - główny specjalista.

¹ zgodnie z załącznikiem nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz.U. z 2014 r. poz. 1053 ze zm.) - § 0890 „Odsetki za nieterminowe rozliczenia, płacone przez urzędy obsługujące organy podatkowe”, dalej: odsetki za nieterminowe rozliczenia, odsetki z § 0890

I. Ocena skontrolowanej działalności:

Kontrolowany obszar oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

Powyższa ocena realizacji zadań w zakresie wypłaty odsetek z tytułu nieterminowych rozliczeń jest efektem ustaleń przedstawionych w części szczegółowej dokumentu oraz przyjętych kryteriów kontroli.

Na podstawie przedłożonej dokumentacji stwierdzono, że kontrolowana jednostka w okresie objętym kontrolą wypłaciła w 242 sprawach kwotę 43 706 781 zł z tytułu odsetek za nieterminowe rozliczenia, płacone przez urzędy obsługujące organy podatkowe. Z przeprowadzonej analizy wynika, że największy udział w kwocie odsetek ogółem miały odsetki wypłacone w związku wyrokami Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej², niewydaniem decyzji przez organ I instancji w terminie 3 miesięcy od uchylenia decyzji przez organ II instancji oraz w związku z orzeczeniami sądów administracyjnych. W związku z wyrokami TSUE wypłacono odsetki w kwocie 12 921 363 zł, stanowiące 29,56% ogółem odsetek wypłacone przez Urząd. Niewydanie ponownej decyzji w terminie 3 miesięcy spowodowało konieczność wypłaty 15 794 588 zł odsetek z tytułu nieterminowych rozliczeń, co stanowiło 36,14% kwoty wypłaconych odsetek w 2020 r. Wskazać przy tym należy, że wszystkie przypadki dotyczyły rozstrzygnięć, wydanych przez naczelnika urzędu celno-skarbowego³ jako organu I instancji. Kolejną grupę spraw, które spowodowały obowiązek wypłaty odsetek, stanowiły orzeczenia sądów administracyjnych, w związku ze skargą na decyzje. W tej kategorii organ wypłacił 4 966 239 zł, tj. 11,36% kwoty wypłaconych odsetek w roku 2020 (w tym 3 953 308 zł w zakresie orzeczeń dotyczących rozstrzygnięć wydanych przez naczelnika urzędu celno-skarbowego jako organu I instancji). Niewielki udział w kwocie odsetek ogółem miały sprawy, w których wypłata odsetek związana była z działaniem systemu PoltaxPlus oraz błędy i pomyłki pracowników. Nieprawidłowe działanie wdrożonego w styczniu 2020 r. systemu Poltax2BPlus było przyczyną zwrotów podatku po terminie, co wiązało się z wypłatą odsetek w kwocie 33 824 zł. Kwota odsetek wypłaconych w związku z błędami i pomyłkami pracowników stanowi wartość niewielką i wyniosła 10 062 zł, tj. 0,02% ogółem wypłaconych odsetek z § 0890.

Działania Naczelnika Urzędu w zakresie naliczenia i wypłaty oprocentowania z § 0890 podejmowano w znacznej mierze zgodnie z zapisami rozdziału 9 ustawy Ordynacja podatkowa. Jednakże w badanej próbie (95 spraw) stwierdzono nieprawidłową realizację zadań w zakresie realizacji zwrotu podatku/nadpłaty podatku co skutkowało obowiązkiem wypłaty odsetek z tytułu nieterminowych zwrotów:

- w 4 przypadkach nieprawidłowo obsłużono korekty deklaracji złożone po terminie przedawnienia prawa do zwrotu podatku od towarów i usług⁴ (poz. 1, 3, 4, 6),
- w 1 przypadku wydano postanowienie o przedłużeniu terminu zwrotu VAT z nieprawidłowym uzasadnieniem, które organ II instancji uchylił (poz. 17),
- w 1 przypadku nieprawidłowo doręczono postanowienie o przedłużeniu terminu zwrotu, nie uwzględniając możliwości nieodebrania postanowienia przez

² dalej: wyrok TSUE

³ dalej: UCS

⁴ dalej: podatek VAT

- pełnomocnika (poz. 35),
- w 1 przypadku pracownik zbyt późno przekazał dokument do weryfikacji do czynności sprawdzających, co uniemożliwiło zwrot nadpłaty w ustawowym terminie (poz. 131),
- w 6 przypadkach z dużym opóźnieniem podjęto z urzędu, w związku z ustaniem przesłanek do jego zawieszenia, zawieszone postępowanie podatkowe (poz. 141-143, 159-161 dotyczące dwóch podmiotów),
- w 1 przypadku pracownik umieścił w numerze pomocniczym paczki spację, co spowodowało, że dokument nie był widoczny na raportach i nie został zatwierdzony w terminie umożliwiającym prawidłową realizację zwrotu (poz. 156),
- w 1 przypadku niedokładnie przeprowadzono analizę w zakresie kwot wykazanych w korekcie deklaracji (nie zwrócono uwagi na różnicę w kwotach, w tym w kwocie podatku do zwrotu) (poz. 195),
- w 1 sprawie wystąpiły błędy pisarskie w dokumentach oraz stwierdzono niedokładność w przytaczaniu daty (poz. 162-172 sprawa nr 19).

Skutkiem niewykonania w terminie zobowiązania w zakresie zwrotów podatku/nadpłaty podatku przez kontrolowaną jednostkę była zapłata odsetek z tytułu nieterminowych rozliczeń, co zmniejszyło dochody budżetu państwa.

Na powyższą ocenę składają się okoliczności wypłaty oprocentowania, które wynikają wprost z obowiązków określonych w przepisach prawa. Kontrolujący przy ocenie czynności, na które Urząd miał wpływ wzięli pod uwagę, że kontrolowana jednostka obsługiwała podmioty z całego województwa dolnośląskiego zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 24 lutego 2017 r. w sprawie niektórych podatników i płatników, w odniesieniu do których zadania są wykonywane przez naczelnika urzędu skarbowego innego niż właściwy miejscowo⁵. Uwzględniono fakt zrealizowania dochodów budżetu państwa z tytułu podatków, opłat oraz innych niepodatkowych należności budżetowych w 2020 r. w kwocie 8 034 975 661 zł, co stanowiło 2,26% dochodów wykonanych przez wszystkie urzędy skarbowe w kraju. Ponadto wzięto pod uwagę, że na realizację powyższych zadań (terminowość i prawidłowość) wpływ miała również panująca od marca 2020 r. pandemia COVID-19, szczególnie utrudniająca pracę w początkowym okresie jej wystąpienia. Dokonując oceny uwzględniono fakt wprowadzenia w 2020 r. systemu Poltax2BPlus, który w początkowym okresie funkcjonowania znacznie utrudniał obsługę zwrotów podatku/nadpłat podatku, w szczególności wynikających z korekt deklaracji. Uwzględniono również wyjaśnienia kontrolowanej jednostki w indywidualnych sprawach objętych kontrolą, które wskazywały na luki w prawie, czy konieczność płynnego reagowania w zakresie zarządzania zasobami ludzkimi, tj. przesuwania pracowników do realizowania innych zadań, np. w zakresie wsparcia podatników, w związku z wystąpieniem epidemii koronawirusa.

Podkreślenia wymaga także, że jednostka monitoruje kwoty figurujące w systemie jako zwroty oczekujące i podejmuje działania w celu ich likwidacji. Zauważyć należy również, że w sprawach w których nastąpiło uchylenie decyzji i konieczność wydania nowych decyzji

⁵ Dz.U. z 2017 r. poz. 437 ze zm. i Dz.U. z 2020 r. poz. 700

przez naczelników urzędów celno-skarbowych, Dolnośląski Urząd Skarbowy zwracał się wielokrotnie do organów o informacje dotyczące stanu realizacji spraw, tj. terminu wydania decyzji podatkowej, czy też konieczności wydania decyzji zabezpieczających.

II. Ustalenia stanu faktycznego

1. Ustalenia ogólne

W Dolnośląskim Urzędzie Skarbowym we Wrocławiu⁶ w okresie objętym kontrolą strukturę organizacyjną, zakres zadań komórek organizacyjnych, zasady organizacji pracy, zakres nadzoru i stałych uprawnień oraz zakres stałych upoważnień określał regulamin organizacyjny wprowadzony zarządzeniem nr 56/2019 z dnia 25 października 2019 r. Dyrektora Izby Administracji Skarbowej we Wrocławiu⁷ w sprawie nadania Dolnośląskiemu Urzędowi Skarbowemu we Wrocławiu regulaminu organizacyjnego, zmienionego zarządzeniem:

- z dnia 23 stycznia 2020 r. nr 24/2020,
- z dnia 16 lipca 2020 r. nr 106/2020,
- z dnia 12 sierpnia 2020 r. nr 143/2020.

(dowód: akta kontroli Tom I, str. 58-96)

Nadzór nad prawidłowym funkcjonowaniem Urzędu i realizacją zadań, w okresie objętym kontrolą, sprawowali:

- naczelnik:
 - Beata Pietkiewicz-Mazur⁸,
- zastępcy naczelnika:
 - Julitta Grzebyk – I zastępca naczelnika⁹,
 - Monika Słodka-Krzanowska – II zastępca naczelnika¹⁰.

Zgodnie z ww. regulaminami, zagadnienia objęte kontrolą wykonywane były przez pracowników:

- Referatu Egzekucji Administracyjnej, m.in. w zakresie:
 - zabezpieczania należności pieniężnych;
 - orzekania w sprawach postępowania egzekucyjnego i zabezpieczającego;
 - wykonywania postanowień prokuratora i sądu o zabezpieczeniu majątkowym;
- Referatu Spraw Wierzycielskich, m.in. w zakresie:
 - wykonywania zadań wierzyciela w ramach postępowania zabezpieczającego;
 - orzekania o zabezpieczeniu wykonania zobowiązań podatkowych oraz wystawiania i przekazywania do organów egzekucyjnych zarządzeń zabezpieczenia;
 - przeniesienia własności rzeczy lub praw majątkowych na rzecz Skarbu Państwa skutkującego wygaśnięciem zobowiązań podatkowych;
 - nadawania decyzjom rygoru natychmiastowej wykonalności;
 - wstrzymania wykonania decyzji;

⁶ dalej: Urząd, Jednostka, DUS

⁷ dalej: DIAS we Wrocławiu

⁸ od 1.03.2019 r.

⁹ od 1.04.2019 r.

¹⁰ od 11.03.2019 r.

- Działu Rachunkowości, m.in. w zakresie:
 - prowadzenia ewidencji przypisów, odpisów, wpłat, zwrotów i zaliczeń nadpłat z tytułu podatków;
 - dokonywania rozliczeń z tytułu wpłat, nadpłat, zaległości oraz zwrotów podatków oraz wydawania postanowień w tym zakresie;
 - rozliczania i przekazywania wpływów uprawnionym podmiotom;
 - prowadzenie ewidencji i rozliczeń sum depozytowych;
 - prowadzenia ewidencji grzywien, mandatów, kar pieniężnych, kosztów egzekucyjnych związanych z dochodzonymi należnościami i innych należności nałożonych na podstawie właściwych przepisów prawnych;
 - obsługi rachunków bankowych w zakresie poboru podatków i niepodatkowych należności budżetowych oraz sum depozytowych;
- Pierwszego, Drugiego i Trzeciego Działu Kontroli Podatkowej, m.in. w zakresie:
 - prowadzenia postępowań podatkowych w sprawach określenia wysokości przychodu/dochodu, wysokości zobowiązania podatkowego, wysokości zaliczek na podatek, wysokości nadpłaty, wysokości straty poniesionej przez podatnika, wysokości odsetek za zwłokę, wpłat z zysku, kwoty zwrotu różnicy podatku, kwoty zwrotu podatku naliczonego lub różnicy podatku do przeniesienia na następny okres rozliczeniowy, kwoty zwrotu w zakresie w jakim uprzednio przez tą komórkę była prowadzona kontrola podatkowa;
 - wnioskowania o zabezpieczenie wykonania zobowiązań podatkowych;
 - wydawania postanowień w sprawach przedłużenia terminu zwrotu podatku;
- Pierwszego Referatu Podatków Dochodowych, Podatku od Towarów i Usług oraz Podatków Majątkowych i Sektorowych, m.in. w zakresie:
 - prowadzenia postępowań podatkowych, w tym w sprawach:
 - a) określania wysokości przychodu/dochodu, wysokości zobowiązania podatkowego, wysokości zaliczek na podatek, wysokości nadpłaty, wysokości straty poniesionej przez podatnika, wysokości odsetek za zwłokę, wpłat z zysku;
 - b) orzekania w sprawach odpowiedzialności następców prawnych, podmiotów przekształconych oraz płatników za zobowiązania podatkowe;
- Drugiego i Trzeciego Referatu Podatków Dochodowych, Podatku od Towarów i Usług oraz Podatków Majątkowych i Sektorowych, m.in. w zakresie:
 - prowadzenia postępowań podatkowych, w tym w sprawach:
 - a) określania wysokości zobowiązania podatkowego, wysokości nadpłaty, wysokości odsetek za zwłokę, kwoty zwrotu różnicy podatku, kwoty zwrotu podatku naliczonego lub różnicy podatku do przeniesienia na następny okres rozliczeniowy, kwoty zwrotu;
 - b) ustalania zobowiązań podatkowych;
 - c) orzekania w sprawach odpowiedzialności następców prawnych, podmiotów przekształconych;
 - wnioskowania o zabezpieczenie wykonania zobowiązań podatkowych;
 - wydawania postanowień w sprawach przedłużenia terminu zwrotu podatku;
- Działu Obsługi Bezpośredniej, m.in. w zakresie:

- obsługi bieżącej:
 - a) obsługi i ewidencjonowania składanych deklaracji podatkowych, wniosków, informacji i innych dokumentów;
 - b) dokonywania czynności sprawdzających w zakresie właściwości rzeczowej komórki;
- przetwarzania danych:
 - a) wprowadzania do systemu informatycznego danych szczegółowych z deklaracji podatkowych oraz innych dokumentów;
 - b) przetwarzania danych przesłanych za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej;
 - c) tworzenia rejestrów przypisów i odpisów;
- Pionu Analiz i Czynności Sprawdzających, m.in. w zakresie:
 - dokonywania czynności sprawdzających z wyłączeniem czynności zastrzeżonych dla innych komórek;
 - badania zasadności zwrotu podatków;
 - wydawania postanowień w sprawach przedłużenia terminu zwrotu podatku;
 - badania zasadności nadpłat;
 - badania zasadności zwrotu podatków i nadpłat.

W 2020 r. terytorialny zasięg działania Naczelnika Dolnośląskiego Urzędu Skarbowego we Wrocławiu obejmował województwo dolnośląskie w zakresie podatników określonych w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 24 lutego 2017 r. w sprawie niektórych podatników i płatników, w odniesieniu do których zadania są wykonywane przez naczelnika urzędu skarbowego innego niż właściwy miejscowo.

W 2020 r. w Urzędzie wykonano dochody budżetu państwa z tytułu podatków, opłat oraz innych niepodatkowych należności budżetowych w kwocie 8 034 975 661,12 zł, co stanowiło 2,26% dochodów wykonanych przez wszystkie urzędy skarbowe w kraju (dochody wykonane w kraju 354 757 247 385 zł)¹¹.

Kwota odsetek wypłaconych przez Urząd stanowiła 17,92% kwoty odsetek wypłaconych przez wszystkie urzędy skarbowe w kraju (kwota odsetek od nieterminowych rozliczeń, płacone przez urzędy obsługujące organy podatkowe w kraju wyniosła 243 900 400 zł)¹².

2. Ustalenia szczegółowe

W 2020 r. w Urzędzie w 242 przypadkach wypłacono oprocentowanie z tytułu nieterminowych rozliczeń, płaconych przez urzędy obsługujące organy podatkowe.

(dowód: akta kontroli Tom I, str. 210-272)

W oparciu o syntetyczne wyjaśnienia przedstawione przez kontrolowaną jednostkę w zakresie przyczyn wypłacenia odsetek z tytułu nieterminowych rozliczeń oraz dokumentację źródłową w zakresie spraw wybranych do badania, pogrupowano je wg niżej wskazanych kategorii.

¹¹ źródło: Hurtownia danych WHTAX, obszar RB, skoroszyt 13, arkusz 2 – sprawozdanie roczne wg dnia pobrania 19.02.2021 r.

¹² dane z hurtowni WHTAX, obszar RB, skoroszyt 13, arkusz 2 – sprawozdanie roczne wg dnia pobrania 19.02.2021 r.

Tabela nr 1

Przyczyny wypłaty oprocentowania z tytułu nieterminowych rozliczeń

Powód	Kwota odsetek zł	Liczba spraw ¹³	Pozycje
wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej: z 10.04.2014 r. w sprawie C-190/12 oraz z 15.10.2020 r. w sprawie C-335/19 ¹⁴	12 921 363	80	61, 62, 63, 64, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 125 ¹⁵ , 126, 127, 128, 129, 130, 141, 142, 143, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 242
wyroki sądów administracyjnych w związku ze skargą na decyzję, w odniesieniu do której organem I instancji był Naczelnik UCS	3 953 308	46	8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55
wyroki sądów administracyjnych w związku ze skargą na decyzję, w odniesieniu do której organem I instancji był Naczelnik Dolnośląskiego Urzędu Skarbowego	1 012 931	13	132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 144, 145, 146, 147
decyzja organu II instancji ¹⁶ uchylająca decyzję naczelnika urzędu celno-skarbowego ¹⁷	3 972 762	20	56, 65, 66, 99, 108, 109, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 150, 151, 152, 157, 158
decyzja organu II instancji uchylająca decyzję naczelnika urzędu skarbowego	3 381 000	4	112, 154, 233, 234
decyzja naczelnika urzędu skarbowego odmawiająca stwierdzenie nadpłaty zgodnie z wnioskiem i stwierdzająca nadpłatę w innej kwocie	1 394 626	7	77, 185, 186, 187, 188, 189, 190
przedłużenie terminu zwrotu podatku od towarów i usług w związku z prowadzonymi czynnościami weryfikacyjnymi zasadność zwrotu	1 190 744	3	17, 35, 98
niewydanie ponownej decyzji w terminie 3 miesięcy – organ I instancji naczelnik urzędu celno-skarbowego	15 794 588	34	57, 58, 59, 60, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 113, 114
oprocentowanie zwrotu kosztów egzekucyjnych, oprocentowanie środków	27 759	3	7, 115, 155

¹³ przez liczbę spraw należy rozumieć liczbę przypadków wypłaty oprocentowania - liczba rekordów zestawienia

¹⁴ wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 15.10.2020 r., opublikowany 7.12.2020 r.; zgodnie z treścią orzeczenia przedsiębiorca powinien móc odzyskać VAT, nawet jeśli dłużnik znajduje się w upadłości albo likwidacji

¹⁵ pozycje zaznaczone pogrubioną czcionką objęto badaniem w trakcie kontroli

¹⁶ przyjęto zarówno dyrektora izby administracji skarbowej, jak również naczelnika urzędu celno-skarbowego zgodnie z art. 13 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa

¹⁷ przyjęto zarówno decyzje wydane przez Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej, jak również Naczelnika Urzędu Celno-Skarbowego

finansowych w związku zajęciem wierzytelności			
inne (ponowne rozliczenie zwrotu, oprocentowanie po zażaleniu postanowienia w związku z postępowaniem upadłościowym)	13 814	3	2, 5, 148
nieprawidłowe działanie systemu PoltaxPlus	33 824	22	110, 111, 149, 153, 191, 192, 193, 194, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241 ¹⁸
pomyłki i błędy pracownika	10 062	7	1, 3, 4, 6, 131, 156, 195
Suma końcowa	43 706 781	242	

Z przeprowadzonej analizy wynika, że 12 921 363 zł, tj. 29,56% kwoty odsetek stanowią odsetki wypłacone w związku z orzeczeniami Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. W związku z niewydaniem ponownej decyzji w terminie 3 miesięcy, Urząd wypłacił 15 794 588 zł odsetek z tytułu nieterminowych rozliczeń, co stanowiło 36,14% kwoty wypłaconych odsetek w 2020 r. Wskazać przy tym należy, że wszystkie przypadki dotyczyły rozstrzygnięć, wydanych przez naczelnika urzędu celno-skarbowego jako organu I instancji. Kolejną grupę spraw, które spowodowały konieczność wypłaty odsetek stanowią orzeczenia sądów administracyjnych, w związku ze skargą na decyzje. W tej kategorii organ wypłacił 4 966 239 zł odsetek, tj. 11,36% kwoty wypłaconych odsetek w roku 2020 (w tym 3 953 308 zł w zakresie orzeczeń dotyczących rozstrzygnięć wydanych przez naczelnika urzędu celno-skarbowego jako organu I instancji). Nieprawidłowe działanie wdrożonego w styczniu 2020 r. systemu Poltax2BPlus było przyczyną zwrotu podatku po terminie, co wiązało się z wypłatą odsetek w kwocie 33 824 zł. Kwota odsetek wypłaconych w związku z błędami i pomyłkami pracowników wyniosła 10 062 zł, tj. 0,02% ogółem wypłaconych odsetek.

2.1. Wypłata odsetek za nieterminowe rozliczenia, płacone przez urzędy obsługujące organy podatkowe

W trakcie kontroli jednostka kontrolowana przedstawiła szczegółowy wykaz spraw, w którym wystąpiła wypłata odsetek za nieterminowe rozliczenia, płacone przez urzędy obsługujące organy podatkowe. W zestawieniu wskazano: podmiot, rozdział klasyfikacji budżetowej, kwotę podatku podlegającego zwrotowi, kwotę odsetek, formularz (deklaracja, decyzja), okres rozliczeniowy, ustawowy termin zwrotu podatku/nadpłaty podatku, datę dokonania zwrotu, wyjaśnienia dot. przyczyn dokonania zwrotu po ustawowym terminie (syntetyczny opis) oraz kategorię wypłaty odsetek. W wyniku analizy zestawienia, zawierającego 242 rekordy (67 podmiotów), celem weryfikacji prawidłowości działania jednostki wybrano 95 rekordów, dotyczących 21 podmiotów. Przyczyny wypłacenia odsetek w § 0890 oraz ich wysokość stanowiły kryterium wyboru spraw poddanych szczegółowemu badaniu. W wybranych kategoriach przyczyn wypłacenia odsetek za nieterminowe rozliczenia zbadano

¹⁸ przedstawiono dokumentację potwierdzającą błędy i niepoprawne działanie systemu, w tym dokumenty „Poltax2BPlus - informacje po wdrożeniu” wg stanu na koniec pracy 17.01.2020 r., 3.02.2020 r., wiadomość z 5.02.2020 r. od kierownika Referatu Rachunkowości Podatkowej Izby Administracji Skarbowej we Wrocławiu, wiadomość z 15.01.2020 r. i 24.01.2020 r. otrzymaną z Referatu ds. Współpracy i Inicjowania Zmian Centrum Kompetencyjne Rozliczeń Pierwszego Urzędu Skarbowego w Bydgoszczy

sprawy z najwyższymi kwotami odsetek lub sprawy, w których przedstawiony opis powodów wypłacenia odsetek budził wątpliwości co do prawidłowości postępowania organu.

Badaniu poddano sprawy wykazane w zestawieniu pod nr: 1-6, 7, 17, 36, 56, 57-59, 79-83, 84-97, 98, 100-107, 110, 113-114, 125-129, 131, 132-140, 141-143, 156, 159-161, 162-172, 191, 195, 196-209, 233-234.

(dowód: akta kontroli Tom I, str. 210-272)

Analizie, na wybranej próbie, poddano prawidłowość działań jednostki przy naliczaniu oraz wypłacie odsetek z tytułu nieterminowych rozliczeń, w tym działania mające wpływ na wysokość odsetek. Zweryfikowano, czy nie wystąpiły przypadki wypłaty odsetek z winy pracownika oraz sposób postępowania w tym zakresie.

W wyniku weryfikacji dokumentacji przedłożonej w trakcie kontroli w niżej wskazanych sprawach stwierdzono nieprawidłowości w realizacji zadań.

Poz. 1, 3, 4, 6 (sprawa nr 1)

Wypłata oprocentowania w kwocie 10 045 zł wynika z niewłaściwej obsługi w systemie PoltaxPlus korekt deklaracji VAT-7 za marzec, maj, czerwiec, wrzesień 2014 r. złożonych po terminie przedawnienia, tj. 10.01.2020 r. Ustawowy termin zwrotu podatku VAT, wynikający z korekt, przypadał na 10.03.2020 r. Dokumenty te, biorąc pod uwagę złożenie ich w 2020 r., tj. po terminie przedawnienia, nie miały walorów skuteczności.

Spółka 5.12.2019 r. złożyła korekty deklaracji dla podatku VAT-7 za okres od stycznia do grudnia 2014 r. wraz z dokumentem ORD-ZU „Uzasadnienie przyczyn korekt deklaracji”. W wyniku analizy pracownik organu stwierdził, że została zwiększona w korygowanych rozliczeniach wartość netto zakupów i kwota podatku naliczonego podlegającego odliczeniu od podatku należnego. Pracownik prowadzący sprawę 16.12.2019 r. poinformował podatnika o nieprawidłowościach w rozliczeniach za ww. okresy i wskazał termin do złożenia korekt deklaracji do 20.12.2019 r. Korekty za okresy: marzec, maj, czerwiec, wrzesień 2014 r., w których podatnik wycofał się z dokonanego w poprzednich deklaracjach (złożonych 5.12.2019 r.) odliczenia podatku naliczonego wpłynęły do organu 10.01.2020 r. za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej. Do korekt pracownik 6.02.2020 r. sporządził „Karty analizy i oceny zasadności zwrotu VAT” i w tym samym dniu przekazał je bezpośrednio przełożonemu. W wyniku weryfikacji przez przełożonych w okresie 7–10.02.2020 r. stwierdzono, że zobowiązanie podatkowe w podatku VAT za miesiące: marzec, maj, czerwiec, wrzesień 2014 r. uległo przedawnieniu z 31.12.2019 r. Korekty złożone przez podatnika 10.01.2020 r. za miesiące: marzec, maj, czerwiec, wrzesień 2014 roku uznano za nieskuteczne i 11.02.2020 r. anulowano w systemie PoltaxPlus ze wskazaniem „błąd wprowadzania”. Jednocześnie przywrócono poprzez „kopiowanie” korekty deklaracji VAT-7 za ww. okresy złożone 5.12.2019 r., sporządzono i przekazano do Działu Rachunkowości „Karty analizy i oceny zasadności zwrotu VAT” za ww. okresy, celem realizacji bezspornej kwoty zwrotów (tj. w wysokości skorygowanej o odliczenie podatku naliczonego, do którego podatnik nie miał prawa). Jako termin realizacji bezspornej kwoty zwrotu VAT przyjęto 3.02.2020 r., tj. 60 dni liczone od 5.12.2019 r. Zwrócono 13 i 14.02.2020 r. podatek za

poszczególne miesiące wraz z odsetkami liczonymi od 4.02.2020 r. do dnia zwrotu w łącznej kwocie 10 045 zł (odsetki od zwrotu za marzec 2014 r. kwota 891 zł, maj 2014 r. kwota 35 zł, czerwiec 2014 r. kwota 4 196 zł, wrzesień 2014 r. kwota 4 923 zł).

Osoby odpowiedzialne: pracownik prowadzący sprawę - starszy referent [REDAKTOWANE], bezpośredni przełożony – kierownik referatu Katarzyna Żak, pośredni przełożony – kierownik działu Mariola Makles.

(dowód: akta kontroli Tom II, str. 1-184)

Z przedłożonych wyjaśnień wynika, że powodem dokonania zwrotów po terminie był brak doświadczenia pracownika prowadzącego sprawę (pracownik zatrudniony od 1.02.2018 r.), który zaistniałą sytuację przedstawił przełożonym już po upływie terminu zwrotów, co uniemożliwiło terminową reakcję na błąd.

(dowód: akta kontroli Tom I, str. 175-176)

Poz. 17 (sprawa nr 3)

[REDAKTOWANE]

Wypłata oprocentowania w kwocie 367 123 zł wynika z uchylenia i umorzenia przez DIAS we Wrocławiu postępowania (postanowienie z 14.01.2020 r.) w sprawie przedłużenia terminu zwrotu nadwyżki podatku naliczonego nad należnym wynikającej z rozliczenia podatku VAT za wrzesień 2018 r. (postanowienie Naczelnika DUS z 15.10.2019 r.). Uchylenie nastąpiło w związku niewykazaniem przez organ czynności, które będą wykonane przez niego w okresie przedłużenia terminu zwrotu.

Podatnik 25.10.2018 r. złożył deklarację VAT-7 za wrzesień 2018 r. Następnie 12.12.2018 r., podatnik złożył korektę deklaracji VAT-7 za wrzesień 2018 r., w której zadeklarował kwotę nadwyżki podatku naliczonego nad należnym do zwrotu na rachunek bankowy w terminie 60 dni w wysokości 10 000 000 zł oraz kwotę 891 711 zł do przeniesienia na następny okres rozliczeniowy. Termin zwrotu wynikający z korekty przypadał na 11.02.2019 r. Naczelnik DUS 12.12.2018 r. wszczął kontrolę podatkową w zakresie wywiązywania się z obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego w ramach rozliczenia podatku VAT za okres kwiecień — wrzesień 2018 r. Postanowieniem z 1.02.2019 r. Naczelnik DUS przedłużył termin zwrotu do 28.06.2019 r. z uwagi na konieczność weryfikacji zasadności zwrotu nadwyżki podatku naliczonego nad należnym. Kontrolę zakończono 28.02.2019 r. Podatnik 13.03.2019 r. złożył kolejne korekty deklaracji za wrzesień 2018 r. (ustawowy termin zwrotu przypadał na 13.05.2019 r.). Postanowieniem z 25.04.2019 r. (doręczone 9.05.2019 r.) Naczelnik DUS wszczął postępowanie podatkowe, które 18.07.2019 r. zostało zawieszone do czasu rozstrzygnięcia pytania prejudycjalnego skierowanego przez Naczelny Sąd Administracyjny postanowieniem z 6.06.2019 r. Postanowieniem z 10.05.2019 r., a następnie z 15.10.2019 r. organ przedłużył termin zwrotu odpowiednio do 31.10.2019 r. i 30.04.2020 r. Uzasadniając przedłużenie terminu zwrotu, w postanowieniu z 15.10.2019 r. organ wskazał na czas niezbędny do zakończenia postępowania podatkowego, które zostało zawieszone postanowieniem z 18.07.2019 r. W ocenie organu, zakończenie przedmiotowego postępowania podatkowego, a tym samym zakończenie weryfikacji rozliczenia możliwe będzie dopiero po rozstrzygnięciu pytania prejudycjalnego skierowanego przez Naczelny Sąd Administracyjny.

Na postanowienie z 15.10.2019 r. podatnik złożył zażalenie. W wyniku rozpatrzenia zażalenia Dyrektor IAS we Wrocławiu uchylił postanowienie organu I instancji i umorzył postępowanie. W uzasadnieniu organ II instancji podkreślił, że podstawową przesłanką do przedłużenia terminu zwrotu podatku VAT jest potrzeba dokonania dodatkowego zweryfikowania zasadności zwrotu. Istotne jest przy tym aby postanowienie wskazywało na czynności, które organ zamierza przeprowadzić w celu wyjaśnienia zaistniałych wątpliwości. Zawieszenie postępowania podatkowego wstrzymało jego bieg oraz oznacza niepodejmowanie czynności zmierzających do weryfikacji zasadności zwrotu.

(dowód: akta kontroli Tom II, str. 185-270)

Z przedłożonych wyjaśnień wynika, że w postanowieniu o przedłużeniu terminu zwrotu VAT wskazanie przez organ konkretnych czynności, jakie zamierzano przeprowadzić, nie było możliwe przed rozstrzygnięciem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej¹⁹, ponieważ to orzeczenie niejako determinowało kierunek dalszego działania organu podatkowego. Przedmiotem rozstrzygnięcia przez TSUE miała być kwestia prawidłowego zaklasyfikowania czynności dokonywanych przez podmioty sprzedające dania w tzw. restauracjach fast-food jako usług bądź jako dostawę towarów, co ma bezpośredni wpływ na wysokość stawki podatku VAT. Zagadnienie to było istotne także w toku prowadzonego przez organ podatkowy postępowania podatkowego wobec [REDAKTOWANE], które zostało zawieszone 18.07.2019 r. W ocenie Naczelnika DUS wyartykułowanej w uzasadnieniu postanowienia, zakończenie postępowania podatkowego, a tym samym zakończenie weryfikacji rozliczenia podatnika, uznane zostało za możliwe dopiero po rozstrzygnięciu pytania prejudycjalnego skierowanego przez Naczelny Sąd Administracyjny.

Ponadto wyjaśniono, że z treści przepisów mających zastosowanie w sprawie, tj. ani z art. 87 ust. 2 zdanie 2 ustawy o podatku od towarów i usług ani z art. 274b ustawy Ordynacja podatkowa, nie wynika konieczność wskazania w postanowieniu o przedłużeniu zwrotu, konkretnych czynności jakie organ podatkowy zamierza przeprowadzić w toku postępowania podatkowego.

(dowód: akta kontroli Tom I, str. 165-166)

Kontrolujący nie uwzględniają złożonych wyjaśnień, bowiem zgodnie z wyrokiem z 26.09.2019 r. Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie sygn. akt I SA/Sz 537/19 uchylającym postanowienia organów podatkowych pierwszej i drugiej instancji przedłużające termin zwrotu podatku VAT „w sytuacji, gdy nie wskazano na żadne czynności uzasadniające dodatkową weryfikację tego zwrotu, ani nie wyjaśniono, jakie jeszcze ustalenia organ musi poczynić, celem należytej weryfikacji zasadności zwrotu, postanowienie takie nie spełnia przesłanki do przedłużenia terminu zwrotu z art. 87 ust. 2 u.p.t.u.²⁰ w zw. z art. 274b § 1 o.p.²¹. Stanowi to jednocześnie naruszenie powyższych przepisów, jak również podstawowych zasad procedury podatkowej...”.

W uchylonym postanowieniu Naczelnika DUS z 15.10.2019 r. organ nie wskazał jakie ustalenia organ (tj. Naczelnik DUS) będzie dokonywał, ani jakie czynności uzasadniają dodatkową

¹⁹ dalej: TSUE

²⁰ ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2021 r. poz. 685 ze zm.)

²¹ ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2021 r. poz. 1540 ze zm.)

weryfikację tego zwrotu. Wskazano jedynie na fakt oczekiwania na zakończenie weryfikacji rozliczenia podatnika w ramach postępowania podatkowego, które zostało zawieszone z uwagi na brak rozstrzygnięcia pytania prejudycjalnego skierowanego przez Naczelną Sąd Administracyjny.

Poz. 35 (sprawa nr 4)

Przyczyną wypłaty oprocentowania na rzecz podatnika z tytułu VAT było przesunięcie terminu do dokonania zwrotu z uwagi na trwającą kontrolę celno-skarbową prowadzoną przez Śląski Urząd Celno-Skarbowy²² w Katowicach.

Spółka 30.04.2019 r. złożyła korektę deklaracji VAT-7 za 12/2018 r. wykazując kwotę do zwrotu na rachunek bankowy w terminie 60 dni w wysokości 19 000 000 zł oraz kwotę do przeniesienia na następny okres rozliczeniowy w wysokości 121 376 zł. Termin zwrotu przypadał na 1.07.2019 roku.

Naczelnik Śląskiego UCS w Katowicach 17.05.2019 r. wszczął wobec spółki kontrole celno-skarbowe w zakresie weryfikacji rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania podatku VAT za okres od 10/2018 do 3/2019 roku.

Mając na uwadze prowadzone przez Naczelnika Śląskiego UCS w Katowicach kontrole, Naczelnik DUS we Wrocławiu przedłużył termin zwrotu nadwyżki podatku naliczonego nad należnym za 12/2018 r.:

- do 17.07.2019 r. – postanowieniem z 7.06.2019 r., doręczonym 13.06.2019 r.,
- do 18.11.2019 r. – postanowieniem z 15.07.2019 r., doręczonym 15.07.2019 r.,
- do 18.02.2020 r. – postanowieniem z 4.11.2019 r., doręczonym 4.11.2019 r.,
- do 18.05.2020 r. – postanowieniem z 3.02.2020 r., doręczonym 3.02.2020 r.,
- do 18.07.2020 r. – postanowieniem z 29.04.2020 r., doręczonym 4.05.2020 r.

Następnie Naczelnik Urzędu 7.07.2020 r. wydał postanowienie nr 0271-SAS-1.4033. 107.2020 0271-SAS-1.4033.1.2020, w którym przedłużył termin zwrotu nadwyżki podatku naliczonego nad należnym za 12/2018 r. do 28.09.2020 r. Postanowienie przesłano 7.07.2020 r. drogą elektroniczną do pełnomocnika spółki, które nie zostało odebrane przed upływem poprzednio wyznaczonego terminu, tj. przed 18.07.2020 r. Z Urzędowego Poświadczenia Odbioru e-PUAP wynika, że odebrano je dopiero 21.07.2020 roku.

Powyższe spowodowało konieczność niezwłocznego dokonania zwrotu nadwyżki podatku naliczonego nad należnym zadeklarowanej przez podmiot w rozliczeniu za 12/2018 r. w wysokości 19 000 000 zł wraz z oprocentowaniem, pomimo niezakończenia weryfikacji rozliczenia w ramach kontroli celno-skarbowej.

Postanowienie z 29.04.2020 r. nr 0271-SKA-4.4033.7.2019 0271-SAS-1.4033.1.2020 (doręczone 5.05.2020 r.), w którym przedłużono termin zwrotu podatku do 18.07.2020 r., było ostatnim skutecznie doręczonym postanowieniem w sprawie.

W zaistniałej sytuacji koniecznym było dokonanie zwrotu w zadeklarowanej przez podatnika wysokości.

²² dalej: UCS

W konsekwencji niedoręczenia przedmiotowego postanowienia organ podatkowy od 19.07.2020 r. pozostawał poza procedurą wskazaną w art. 87 ust. 2 zdanie drugie ustawy o VAT, stąd zastosowanie miały przepisy ustawy Ordynacji podatkowej, czyli podatnikowi przysługiwało oprocentowanie w pełnej wysokości za okres od dnia następnego po upływie prawidłowo przedłużonego terminu zwrotu (tj. od 19.07.2020 r.) do dnia realizacji zwrotu. Podatek zwrócono 21.07.2020 r. w wysokości 19 809 972 zł, w tym 809 972 zł odsetek (wg wyliczenia: 797 479,45 zł – w wysokości 50% za okres 2.07.2019-18.07.2020 r. i 12 493,15 zł – w wysokości 100% za okres 19.07.2020-21.07.2020 r.).

(dowód: akta kontroli Tom II, str. 271-366)

Z przedłożonych wyjaśnień wynika, że w związku z wyznaczeniem przez spółkę pełnomocnika szczególnego²³ w zakresie wszystkich spraw dotyczących zwrotu podatku VAT za 12/2018 r. oraz wskazaniem adresu elektronicznego pełnomocnika, postanowienie o przedłużeniu terminu zwrotu nr 0271-SKA-4.4033.7.2019 02-SAS-1.4033.1.2020 z 7.07.2020 r. przygotowano w formie elektronicznej. Postanowienie przygotował kierownik Pierwszego Referatu Czynności Sprawdzających Andrzej Szymański 7.07.2020 r., podpisała je w tym samym dniu z upoważnienia Naczelnika Urzędu Zastępca Naczelnika Urzędu Monika Słodka-Krzanowska, po czym wysłano dokument na adres pełnomocnika 7.07.2020 r. o godzinie 13:34:52.

W wyjaśnieniach ponadto wskazano, iż kontrole celno-skarbowe prowadzone przez Naczelnika Śląskiego UCS w Katowicach wobec podmiotu w zakresie VAT za 10/2018 r. – 3/2019 r. zostały zakończone 29.03.2021 r. Z uwagi, że podatnik nie złożył korekt deklaracji, 23.08.2021 r. kontrole celno-skarbowe zostały przekształcone w postępowanie podatkowe. W przedmiocie prowadzonego postępowania podatkowego (określenia co jest usługą gastronomiczną a co dostawą gotowych posiłków i dań) 22.04.2021 r. TSUE wydał wyrok (C-703/19), który nie rozstrzygnął kwestii spornej w sposób jednoznaczny i nie dał wprost podstawy do zakwestionowania stosowanej przez podatnika obniżonej stawki VAT 5% dla sprzedaży w lokalach gastronomicznych dań na wynos.

(dowód: akta kontroli Tom I, str. 166-168, 194-195)

Poz. 131 (sprawa nr 14)

Przyczyną wypłaty oprocentowania zwrotu w kwocie 11 zł był błąd pracownika Urzędu.

Spółka 11.02.2019 r. złożyła korektę deklaracji PIT-4R za 2019 r., która została przekazana przez pracownika Referatu Obsługi Bezpośredniej do Działu Czynności Sprawdzających 17.07.2020 r., co spowodowało weryfikację dokumentu z dużym opóźnieniem a następnie zwrot nadpłaty z naruszeniem ustawowego terminu.

Z analizy Karty weryfikacji deklaracji rocznej w zakresie zgodności wpłaconych zaliczek miesięcznych z 17.07.2020 r. dotyczącej porównania kwot z deklaracji w wymiarze PoltaxPlus z wpłatami przypisanymi w Poltax2BPlus wynika, że w rozliczeniu 2019 r. powstała nadpłata w wysokości 298 zł podlegająca zwrotowi w terminie do 11.05.2020 r.

²³ pełnomocnictwo szczególne dołączono do zażalenia z 13.05.2020 r. na postanowienie Naczelnika DUS 0271-SKA-4.4033.7.2019 (0271-SAS-1.4033.2.2020)

Zwrotu dokonano 20.07.2020 r. w wysokości 309 zł, w tym kwota 11 zł stanowiła oprocentowanie liczone od dnia następnego po upływie ustawowego terminu do dnia wypłaty.

(dowód: akta kontroli Tom II, str. 367-378)

Z przedłożonych wyjaśnień wynika, że przyczyną wypłaty oprocentowania był problem z obsługą dokumentu w systemie SPED. Brak anulowania poprzedniej deklaracji spowodował, że korekta deklaracji PIT-4R pomimo kilkukrotnych prób nie została przemieszczona z systemu SPED do PoltaxPlus. Z uwagi na brak cyklicznie sporządzanych raportów o nieprzesłanych dokumentach z systemu SPED, przekazywanych do kierownika Działu Czynności Sprawdzających, obecnie nie ma możliwości ustalenia czy przedmiotowy dokument (nr CBD 506 245233) faktycznie w nich występował.

(dowód: akta kontroli Tom I, str. 197-198)

Kontrolujący nie uwzględniają złożonych wyjaśnień z uwagi na nieprzedłożenie dokumentacji dotyczącej opisanej sytuacji, skutkującej wypłatą odsetek.

Osoby odpowiedzialne: pracownik prowadzący sprawę – kontroler skarbowy [REDAKTOWANE], bezpośredni przełożony – kierownik referatu Piotr Leszczak.

Poz. 141-143 (sprawa nr 16)

[REDAKTOWANE]

Przyczyną wypłaty oprocentowania na rzecz podmiotu z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych za lata 2011, 2012 i 2013 w kwocie 217 974 zł było wydanie decyzji stwierdzającej nadpłatę w zryczałtowanym podatku dochodowym od osób prawnych, wydanej w związku z wyrokiem TSUE w sprawie C-190/12 z 10.04.2014 r. Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company.

Organ podatkowy przez 5 miesięcy nie podjął zawieszonego postępowania podatkowego pomimo ustania przesłanek do jego zawieszenia. Ponadto stwierdzono opieszałość w podjęciu działania w zakresie wyjaśnienia faktu ewentualnego tłumaczenia załączników otrzymanych w ramach wymiany informacji podatkowych od amerykańskiej administracji podatkowej (2 miesiące).

W sprawie wystąpiono 18.10.2017 r. za pośrednictwem Biura Wymiany Informacji Podatkowej w Koninie²⁴ (wniosek przesłany 8.11.2017 r.) do amerykańskiej administracji podatkowej o informacje mające na celu zweryfikowanie czy fundusz znajduje się w sytuacji porównywalnej do polskich funduszy, w konsekwencji czy spełnia wymogi stawiane w prawie amerykańskim funduszom emerytalnym. W związku z tym, postanowieniem z 21.11.2017 r. Naczelnik DUS na podstawie art. 201 § 1b pkt 1 ustawy Ordynacja podatkowa zawiesił postępowanie podatkowe wszczęte wnioskiem w sprawie stwierdzenia nadpłaty w zryczałtowanym podatku dochodowym od osób prawnych pobranym od wypłaconych w latach 2011-2013 dywidend przez płatnika. Odpowiedź uzyskano 12.02.2020 r. Pracownik organu podatkowego 20.04.2020 r. zwrócił się do BWIP w Koninie z pytaniem czy załączniki otrzymane od amerykańskiej administracji podatkowej zostaną przetłumaczone – odpowiedź

²⁴ dalej: BWIP w Koninie

negatywna wpłynęła 21.04.2020 r. Postanowieniem z 24.07.2020 r. Naczelnik DUS podjął z urzędu zawieszone postępowanie podatkowe. Decyzją z 28.07.2020 r. Naczelnik stwierdził nadpłatę w zryczałtowanym podatku dochodowym od osób prawnych pobranym od wypłaconych w latach 2011-2013 dywidend przez płatnika.

(dowód: akta kontroli Tom IV, str. 1-521)

Z przedłożonych wyjaśnień wynika, że niepodejmowanie zawieszonego postępowania podatkowego spowodowane było: nieobecnością pracownika prowadzącego sprawę (16 dni kalendarzowych), koniecznością ponownej analizy pod kątem warunków jakie muszą być spełnione dla uznania zasadności wniosku o stwierdzenie nadpłaty oraz prowadzeniem przez pracownika 20 postępowań podatkowych (przygotowanie 12 projektów rozstrzygnięć, w tym 10 rozstrzygnięć w sprawie stwierdzenia nadpłaty).

(dowód: akta kontroli Tom I, str. 170)

Osoby odpowiedzialne: pracownik prowadzący sprawę – starszy ekspert skarbowy [REDAKTOWANE]
[REDAKTOWANE] bezpośredni przełożony – kierownik referatu Alina Legierska, osoba nadzorująca – zastępca naczelnika Julitta Grzebyk.

Poz. 156 (sprawa nr 17)

[REDAKTOWANE]
[REDAKTOWANE]
Przyczyną wypłaty oprocentowania na rzecz podmiotu z tytułu podatku VAT wynikającego ze zwrotu z deklaracji VAT-7 za marzec 2020 r. w kwocie 1 zł był błąd pracownika polegający na umieszczeniu znaku spacji przed numerem pomocniczym paczki zawierającej korektę deklaracji.

Nadwyżkę podatku naliczonego nad należnym (580 zł) wynikającą z korekty deklaracji za marzec 2020 r. złożonej 12.08.2020 r. z kwotą zwrotu 100 734 zł z terminem ustawowym zwrotu na dzień 7.09.2020 roku (z poprzedzającej deklaracji zwrot w kwocie 100 154 zł został zrealizowany) zwrócono 14.09.2020 r. Korekta deklaracji została przemieszczona z systemu SPED do systemu PoltaxPlus 13.08.2020 r. po wcześniejszym anulowaniu deklaracji pierwotnej. Podczas migracji pracownik Referatu Obsługi Bezpośredniej popełnił błąd umieszczając przed numerem pomocniczym paczki znak spacji co zmieniło numer pomocniczy. Błąd spowodował, że deklaracja nie znalazła się na żadnym z raportów i nie została zatwierdzona oraz przekazana do Działu Rachunkowości w celu zaksięgowania w terminie.

(dowód: akta kontroli Tom II, str. 379-400)

Z przedłożonych wyjaśnień wynika, że w tym przypadku zwrot po terminie spowodowany był błędem ludzkim. Wskazano, że Karta analizy i oceny zasadności zwrotu VAT została sporządzona przez pracownika Trzeciego Referatu Czynności Sprawdzających (SAS-3) [REDAKTOWANE] 11.09.2020 r. (piątek) i zaakceptowana (zgodnie z obowiązującą procedurą wewnętrzną) przez kierownika referatu SAS-3 [REDAKTOWANE] 14.09.2020 r. Pracownik rachunkowości [REDAKTOWANE] potwierdziła otrzymanie Karty 14.09.2020 r. Zwrócono 14.09.2020 r. (poniedziałek).

Osoby odpowiedzialne: pracownicy prowadzący sprawę – kontroler skarbowy [REDAKTOWANO], starszy referent [REDAKTOWANO], bezpośredni przełożeni – kierownik referatu Piotr Leszczak, kierownik referatu Katarzyna Żak.

Poz. 159-161 (sprawa nr 18)
[REDAKTOWANO]

Przyczyną wypłaty oprocentowania na rzecz podatnika z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych za lata 2010, 2011 i 2013 w kwocie 269 686 zł było wydanie decyzji stwierdzającej nadpłatę w zryczałtowanym podatku dochodowym od osób prawnych, wydanej w związku z wyrokiem TSUE w sprawie C-190/12 z 10.04.2014 r.

Postanowieniem z 25.04.2018 r. Naczelnik DUS zawiesił, na podstawie art. 201 § 1b pkt 1 ustawy Ordynacja podatkowa, postępowanie podatkowe wszczęte wnioskiem z 28.12.2015 r., w związku z włączeniem do postępowania podatkowego wystąpienia przez Naczelnika Pierwszego Mazowieckiego Urzędu Skarbowego w Warszawie z 23.02.2018 r. za pośrednictwem BWIP w Koninie do organów podatkowych Stanów Zjednoczonych Ameryki o udzielenie informacji niezbędnych do prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy.

Zawieszone postępowanie podatkowe zostało podjęte z urzędu 1.06.2020 r., w związku z ustaniem przesłanek do jego zawieszenia, tj. otrzymania od Naczelnika Pierwszego Mazowieckiego Urzędu Skarbowego w Warszawie uwierzytelnionych dokumentów zawierających częściową i ostateczną odpowiedź uzyskaną od amerykańskiej administracji podatkowej (pismo z 15.01.2020 r., wpływ 20.01.2020 r.).

Decyzją z 10.06.2020 r. Naczelnik stwierdził nadpłatę w zryczałtowanym podatku dochodowym od osób prawnych pobranym od wypłaconych w latach 2010, 2011 i 2013 dywidend przez płatnika.

Organ podatkowy przez ponad 4 miesiące nie podjął zawieszonego postępowania podatkowego pomimo ustania przesłanek do jego zawieszenia.

(dowód: akta kontroli Tom III, str. 1-497)

Z przedłożonych wyjaśnień wynika, że niepodejmowanie zawieszonego postępowania podatkowego spowodowane było częściowo przyczynami opisanymi przy sprawie nr 16, tj. obciążenia pracą pracownika prowadzącego sprawę, jak również osoby kierującej komórką organizacyjną. Ponadto wskazano na odczuwalne skutki pandemii Covid – 19 począwszy od I kwartału 2020 r., które istotnie wpłynęły na priorytety zadań realizowanych od tego okresu, w tym szczególnie w II i III kwartale 2020 r. Podkreślono, że od marca 2020 r. do organu masowo wpływały wnioski przedsiębiorców o udzielenie ulg w spłacie zobowiązań podatkowych (w I kwartale 2020 r. - 161 wniosków, w II kwartale - 353 wnioski). Sprawy te traktowano priorytetowo, mając na uwadze sytuację przedsiębiorców oraz otrzymywane wytyczne. Naczelnik Urzędu podjął decyzję o zaangażowaniu w załatwianie spraw, które w normalnych warunkach przypisane są do komórki wierzycielskiej, także innych komórek Urzędu, w tym także Pierwszego Referatu Podatków Dochodowych, Podatku od Towarów i Usług oraz Podatków Majątkowych i Sektorowych.

Osoby odpowiedzialne: pracownik prowadzący sprawę – starszy ekspert skarbowy [REDAKTOWANE], bezpośredni przełożony – do 30.06.2018 r. Maria Herczyńska, od 1.07.2018 do 10.03.2019 Monika Słodka-Krzanowska, od 11.03.2019 r. Alina Legierska, osoba nadzorująca – do 31.03.2019 zastępca naczelnika Krzysztof Kurtasz, od 1.04.2019 zastępca naczelnika Julitta Grzebyk.

Poz. 195 (sprawa nr 21)

[REDAKTOWANE]

Przyczyną wypłaty oprocentowania na rzecz podmiotu z tytułu podatku VAT wynikającego ze zwrotu z deklaracji VAT-7D za IV kwartał 2016 r. w kwocie 5 zł był błąd pracownika polegający na niewłaściwej analizie korekt deklaracji.

Korekta deklaracji za IV kwartał 2016 r. z wykazaną kwotą nadpłaty 2 443 292 zł oraz wykazaną sumą zaliczek wpłaconych w kwartale w wysokości 6 118 770 zł wpłynęła do Urzędu 3.01.2020 r., z terminem zwrotu do 3.02.2020 r. Błędne ujęcie kwoty korekty podatku naliczonego przez podatnika, o której mowa w art. 87b ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług, skutkowało zwiększeniem kwoty nadpłaty (zwrotu) o 3 556 zł. Korekta deklaracji została przemieszczona z systemu SPED do PoltaxPlus 20.01.2020 r., zatwierdzona 7.02.2020 r. i zaksięgowana. Również 7.02.2020 r. został wprowadzony dokument NAD-PV (zwrot nadpłaty w podatku VAT wynikający z deklaracji VAT-7D).

(dowód: akta kontroli Tom II, str. 401-412)

Z przedłożonych wyjaśnień wynika, że realizacja zwrotu po terminie w dużej mierze spowodowana była wadami/problemami z nowo wprowadzonym systemem Poltax2BPlus, który został wprowadzony 13.01.2020 r., w związku z tym do 13.01.2020 r. wstrzymano księgowanie dokumentów. Ponadto w początkowym okresie funkcjonowania systemu występowały problemy techniczne związane z księgowaniem korekt deklaracji. Naczelnik wskazał, że w badanej sprawie dopiero 7.02.2020 r. potwierdzona została możliwość obsługi korekt deklaracji i bezzwłocznie zostało to wykonane.

(dowód: akta kontroli Tom I, str. 173-174)

Osoby odpowiedzialne: pracownik prowadzący sprawę – ekspert skarbowy [REDAKTOWANE], bezpośredni przełożony – kierownik referatu Katarzyna Żak.

W badanych sprawach stwierdzono ponadto uchybienia, polegające na niewłaściwej realizacji zadań:

- brak udokumentowania w formie adnotacji służbowej faktu kontaktowania się pracownika organu z pracownikami Pierwszego Mazowieckiego Urzędu Skarbowego w Warszawie w sprawie ustalenia czy wpłynęła odpowiedź od amerykańskiej administracji podatkowej (od zawieszenia postępowania 25.04.2018 r. do 18.11.2019 r.) - poz. 159-161 (sprawa nr 18);
- błędy pisarskie w dokumentach kierowanych do strony;

- o błędnie wskazany w uzasadnieniu postanowienia z 29.04.2016 r. nowy termin załatwienia sprawy – poz. 162-172 (sprawa nr 19),
- o nieprawidłowo przytoczona data wystąpienia do amerykańskiej administracji podatkowej – poz. 162-172 (sprawa nr 19).

(dowód: akta kontroli Tom III, str. 1-497)

2.2. Kwoty wynikające z dokumentów figurujących w systemie jako zwroty oczekujące

Z raportu WB.R.4.18.D „Zestawienie zwrotów - oczekujących z odpisów” za okres 1.01.2020 r.-30.08.2021 r. obejmującego 177 pozycji, po uszeregowaniu pozycji raportu według najwyższych kwot podatku, wybrano do badania 31 spraw, tj.:

- wszystkie z kwotami zwrotu powyżej 500 000 zł (10 pozycji),
- co dziesiątą pozycję począwszy od nr 13 (17 pozycji)

oraz

- wszystkie pozycje dotyczące najodleglejszych okresów, tj. za lata 2013, 2015 i 2016 (4 pozycje)

figurujące w systemie PoltaxPlus jako nadpłaty niezrealizowane.

(dowód: akta kontroli Tom I, str. 203-209, 273-282)

W wybranych sprawach sprawdzono podjęte przez Urząd działania w celu wyjaśnienia przyczyn istnienia niezrealizowanych nadpłat i możliwości ich likwidacji (w szczególności zweryfikowano: fakt zmiany przez podatnika organu właściwego do rozliczeń oraz dokumenty potwierdzające podejmowane przez Urząd działania w celu rozliczenia nadpłaty).

Z analizy przedmiotowych spraw wynika, że Urząd prowadził czynności wyjaśniające zmierzające do likwidacji nadpłat a istniejące w systemie nadpłaty wynikają:

- w 16 sprawach ze storna deklaracji w związku ze złożoną korektą w urzędzie właściwym do rozliczeń od 1.01.2021 r., tj. Pierwszym Mazowieckim Urzędzie Skarbowym w Warszawie (poz. 13, 35, 53, 82, 87, 95, 96, 110, 119, 122, 123, 128, 130, 152, 168, 169);
- w 2 sprawach ze storna raty w związku z brakiem wpłaty (poz. 21, 22);
Prawidłowego wiązania dokumentów w Poltax2BPlus powinien dokonać urząd właściwy do rozliczeń. Transakcje zostały powiązane w trakcie kontroli.
- w 2 sprawach z korekty deklaracji (poz. 46, 47);
Informację o korekcie przesłano do Lubelskiego Urzędu Skarbowego w Lublinie. Postępowanie w sprawie nadpłaty w toku.
- w 2 sprawach z niezłożenia wniosku o stwierdzenie nadpłaty (poz. 59, 61);
Podatnik 28.01.2021 r. został poinformowany o konieczności złożenia wniosku o stwierdzenie nadpłaty do urzędu właściwego do rozliczeń od 1.01.2021 r.
- w 1 przypadku wniosek o zwrot nadpłaty został przekazany do właściwego urzędu skarbowego (poz. 177);
- w 4 przypadkach okres rozliczeniowy, którego dotyczy nadpłata objęty jest kontrolą celno-skarbową (poz. 28, 44, 66 obejmujące 2013 r. i poz. 25 dotycząca 2016 r.);
- w 1 sprawie na wezwanie Urzędu z 26.08.2021 r. podatnik złożył wniosek o stwierdzenie nadpłaty (poz. 84);
Sprawa w toku.

- w 3 sprawach (poz. 31, 39, 40) Naczelnik Urzędu decyzją nr 0271-SPP-3.4103.11.2021 z 9.04.2021 r. odmówił stwierdzenia i zwrotu nadpłat VAT. DIAS we Wrocławiu utrzymał w mocy decyzję. W związku z tym dokonano strona deklaracji, w której wykazano przedmiotowe nadpłaty i przywrócono deklaracje poprzedzające. Po powiązaniu 9.10.2021 r. przypisu z deklaracji z wpłatami zlikwidowano nadpłatę (przypis z deklaracji został zrównoważony wpłatami).

Podsumowując, należy stwierdzić, że Urząd monitoruje kwoty figurujące w systemie jako zwroty oczekujące i podejmuje działania w celu ich likwidacji.

Powstałe w wyniku złożenia korekt deklaracji nadpłaty, w kontrolowanym urzędzie, będą figurowały w ewidencji jednostki dopóki właściwy do rozliczeń urząd, bądź podatnik nie wystąpi o ich przekazanie, bądź też nie zostaną zakończone kontrole celno-skarbowe.

2.3. Kontrola funkcjonalna w zakresie wypłaty odsetek z tytułu nieterminowych rozliczeń

Zagadnienie kontroli funkcjonalnej w kontrolowanej jednostce zostało uregulowane decyzją Nr 1/2020 Naczelnika Dolnośląskiego Urzędu Skarbowego we Wrocławiu w sprawie obowiązywania wewnętrznej procedury postępowania z dnia 30 stycznia 2019 r. nr P-020/10 dotyczącej procedury wykonywania kontroli funkcjonalnej w Dolnośląskim Urzędzie Skarbowym we Wrocławiu. Dokumentem tym poszerzono okres obowiązywania wewnętrznej procedury z dnia 30 stycznia 2019 r. nr P-020/10 postępowania w obszarze kontroli funkcjonalnej na rok 2020. „Procedura dotycząca wykonywania czynności kontroli funkcjonalnej w Dolnośląskim Urzędzie Skarbowym we Wrocławiu w roku 2019” określa obowiązujący w Urzędzie zakres, katalog i częstotliwość czynności kontroli funkcjonalnej oraz przepływ informacji o wynikach kontroli funkcjonalnej. Wskazuje również, że kontrola winna być przeprowadzona przy uwzględnieniu aktualnych ryzyk skutkujących zagrożeniem realizacji bieżących celów wynikających z planu pracy Izby Administracji Skarbowej we Wrocławiu.

(dowód: akta kontroli Tom I, str. 51-56)

W zakresie obszaru objętego kontrolą, przedłożono informacje o przeprowadzeniu 11.03.2020 r. kontroli funkcjonalnej w dziale rachunkowości. Na podstawie wydruku z Poltax2BPlus „Zestawienie zwrotów oczekujących z odpisów” skontrolowano niezrealizowane zwroty/nadpłaty w okresie 1.01.2020 do 11.03.2020 r. Kontrolą objęto zagadnienie czy zwroty zaksięgowane i niezrealizowane widniejące na kartach kontowych z terminem zwrotu do 15.03.2020 r. są uzasadnione. W kontrolowanym obszarze nieprawidłowości nie stwierdzono.

(dowód: akta kontroli Tom I, str. 57)

III. Zalecenia pokontrolne

Przedstawiając powyższą ocenę wynikającą z ustaleń kontroli, zobowiązuję Panią Naczelnik do podjęcia wszelkich niezbędnych działań mających na celu zapewnienie prawidłowego działania Urzędu oraz zapobieganie powstaniu nieprawidłowości i uchybień. W szczególności należy:

1. zwrot podatku/nadpłaty podatku dokonywać w terminach określonych przepisami

prawa;

2. wzmocnić nadzór przy dokonywaniu zwrotów, aby uniknąć sytuacji wypłaty oprocentowania z winy pracownika urzędu;
3. prawidłowo obsługiwać korekty deklaracji złożone po terminie przedawnienia prawa do zwrotu podatku od towarów i usług;
4. sporządzać postanowienia o przedłużeniu terminu zwrotu podatku od towarów i usług zgodnie z art. 217 ustawy Ordynacja podatkowa, w szczególności w zakresie uzasadnienia, wskazując jakie konkretnie czynności organ będzie wykonywał w ramach weryfikacji zasadności zwrotu;
5. prawidłowo doręczać postanowienia w przedmiocie przedłużenia terminu zwrotu VAT, zgodnie z zasadami doręczania na adres do doręczeń elektronicznych określonymi w art. 144a ustawy Ordynacja podatkowa, uwzględniając ewentualną możliwość doręczenia zastępczego;
6. podejmować zawieszone postępowanie podatkowe z urzędu bez zbędnej zwłoki gdy ustąpiły przyczyny uzasadniające jego zawieszenie, zgodnie z art. 205 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa;
7. przekazywać dokumenty do weryfikacji do czynności sprawdzających w terminie niezagrażającym uchybieniu ustawowego terminu do dokonania zwrotu nadpłaty;
8. dołożyć szczególnej staranności przy obsłudze w systemie PoltaxPlus dokumentów celem wyeliminowania błędów manualnych;
9. przeprowadzać starannie analizę kwot wykazanych w kolejnych wersjach deklaracji za ten sam okres;
10. na każdym etapie załatwiania sprawy dołożyć szczególnej staranności i wnikliwości w weryfikowaniu informacji zawartych w dokumentach oraz przy tworzeniu dokumentów wyeliminować błędy pisarskie;
11. wzmocnić nadzór nad zagadnieniami objętymi kontrolą, w tym poprzez monitorowanie wypłaty odsetek z tytułu nieterminowych rozliczeń;
12. dokonać analizy stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień oraz w zależności od okoliczności ich powstania, wszystkie osoby odpowiedzialne za nieprawidłową realizację zadania, pouczyć lub wyciągnąć wobec nich stosowne konsekwencje służbowe.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach: jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Zobowiązuję Panią Naczelnik do przekazania w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia. W przypadku powołania się w ww. informacji na wykonanie zaleceń - należy również przedłożyć dowody na ich zrealizowanie.

Ponadto, proszę Panią Naczelnik o przekazanie, w terminie 9 miesięcy od daty udzielenia odpowiedzi o sposobie wykonania zaleceń, informacji o rezultatach ich wdrożenia po przeprowadzonej kontroli.

Podstawa prawna

Art. 46 ust. 1 i ust. 3 pkt 1 i 3, art. 47, art. 48 oraz art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224).

Z upoważnienia Ministra Finansów

\$stanowisko_podpisującego
\$komórka_organizacyjna

\$imię_i_nazwisko_podpisującego

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/

Korespondencję otrzymują:

- 1) adresat
- 2) aa

Potwierdzam zgodność kopii wydruku z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	5230924.19413926.12750261
Nazwa dokumentu	Wystąpienie pokontrolne.pdf
Tytuł dokumentu	Wystąpienie pokontrolne
Sygnatura dokumentu	DOM9.0812.9.2021
Data dokumentu	2021-11-29
Skrót dokumentu	908EFD6BE256D5C10D3FCE6B7FF30CA1202BB9AA
Wersja dokumentu	1.2
Data podpisu	2021-11-29 09:11:30
Podpisane przez	Dominik Brodziak; MF Zastępca Dyrektora
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego karta

EZD 3.104.37.37.30363

Data wydruku: 2021-11-29

Autor wydruku: Lubiejewska Helena (główny specjalista)

